

obres seleccionades. N'hi ha set que corresponen a Espanya; d'aquestes set, quatre són a Catalunya, i entre aquestes hi ha la plaça Major, projecte d'Eduard Callís i Guillem Moliner, que signen com a Un Parell d'Arquitectes; Pep de Solà-Morales, també arquitecte, i l'artista Quim Domene. El jurat ha tingut en compte la renovació dels edificis que ja hi havia. En les deliberacions dels qualificadors s'ha examinat l'estat actual de l'arquitectura a Europa, en el qual es veu la voluntat d'oferir una arquitectura de qualitat per a tot-hom i alhora contribuir als objectius climàtics del Pacte Verd Europeu, i han opinat que les obres seleccionades assumeixen aquestes responsabilitats.

Veus de Maià de Montcal i Dosquers | Un seguit d'entrevistes a una setantena llarga de veïns ha donat peu a la publicació de *Veus de Maià de Montcal i Dosquers*, d'Anna Prujà. Com tota aquesta mena de llibres, és el resultat d'una feina constant de recerca feta durant anys, en el qual s'evoquen les vivències de moltes persones amb qui s'ha entrevistat. Hi consten un seguit d'actes d'èpoques pretèrites que havien arribat a aplegar força gent, com ara els pastorets, el teatre al casal o les caramelles; també s'hi fa un repàs de les botigues que hi havia al poble i que han desaparegut. A més, l'autora ens recorda que les muntanyes de l'entorn eren plenes de gent que baixava cada setmana a buscar pa a cal flequer i tot el que els fes falta; les tradicions del camp, com segar i batre; les muntances del porc o el coneixement de les herbes remeieres, tot tan llunyà de la vida actual.

El Cosidor de Càritas Garrotxa | L'empresa d'inserció sociolaboral anomenada Ecosol pertany a Càritas Diocesana de Girona i té com a objectiu donar oportunitats a persones amb habilitats, però que no estan en el món laboral per diferents circumstàncies. Una de les activitats que desenvolupa a la Garrotxa és el Cosidor, un taller de confecció que va néixer amb la idea d'afavorir la inserció tot aprofitant els residus de les indústries locals que no tenen sortida i donar-los una altra vida. S'han obtingut uns resultats ben reeixits i ara tenen una marca pròpia nova: Niuco. El 2025, Ecosol va fer el 20è aniversari, i ja ha contractat 133

persones en risc d'exclusió al llarg de tots aquests anys, amb un índex d'inserció en el món laboral superior al 50 %.

Un mapa sanitari nou | S'ha satisfet la petició de la població ripollesa de la vall de Camprodon d'annexar-se a l'àrea sanitària de la Garrotxa, ara que es crea el nou mapa sanitari del país. L'alcalde de Camprodon afirma que la població té una estreta relació amb Olot i voldria tenir el seu hospital com a referència, ja que els camprodonins tenen tirada cap a la Garrotxa, i sempre han reclamat que la seva àrea d'influència sigui Olot-Trueta. Les autoritats han afirmat que això no afectarà en cap cas ni l'activitat ni el pressupost de l'Hospital de Campdevàrol, on anaven fins ara. L'Ajuntament de Sant Joan de les Abadesses també va manifestar la mateixa voluntat de tenir l'Hospital d'Olot com a referent, perquè ja comparteixen projectes conjunts de turisme i cultura amb la població.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Els saltencs fan coses | Vinculada a la UdG, però amb seu a Salt, hi ha la Universitat de les Arts ERAM, a la Factoria Cultural Coma Cros. Entre altres títols, com el grau en Comunicació Audiovisual i Multimèdia, i també el de Moda, s'hi pot obtenir el d'Arts Escèniques i Interpretació, que no s'ofereix en cap altra entitat de Catalunya. Per cert: fins a finals de maig hem pogut veure una gran part de les pintures de Vicenç Huedo, professor de dibuix durant quinze anys a l'Escola Municipal d'Art de Girona, exposades en vuit espais de la ciutat, en una mostra contundent en homenatge de l'artista, capaç de retratar la realitat i també de crear-la fins a fer-la possible i versemblant.

Tornem a Salt. A Les Bernardes, hem pogut veure aquest hivern l'exposició «Arrels» de l'artista Dolors Puigdemont (Amer, 1950). Amb inicis en la pintura, ha anat explorant estructures en volum que depassen l'escultura clàssica i s'ha anat endinsant en formes de grans dimensions, fetes a partir de materials diversos, i que juguen

amb la verticalitat, la llum, les transparències i els espais intersticials. Es podria dir que crea tapissos en 3D, amb materials que evoquen lleugeresa: teles, fils, gasa, malla metàl·lica, vidre i materials naturals, com restes de poda, canyes... «Arrels» és d'aquelles mostres que no deixen indiferent, darrere de les quals hi ha influències de filòsofs i artistes que han reflexionat sobre la creativitat com a eina per entendre el cosmos.

I deixem Salt amb el record a Miquel Casellas, economista, activista cultural incansable i defensor del ciutadà d'aquesta vila entre 2013 i 2106, i que ens va deixar el gener passat.

Menjar i beure a Girona | Com sempre, el Fòrum Gastronòmic ha atret professionals en un format ja consolidat en què xefs, professionals de sala, sommeliers i empreses emergents del sector han donat prova del seu ofici i talent. Aquesta quinzena edició tenia com a tema central l'escudella i la carn d'olla —tot fent una picada d'ullet a les gyozes, un plat oriental ja present a molts restaurants d'arreu—: unes propostes innovadores per posar al dia aquest clàssic de la cuina quotidiana i tradicional. Els professionals de sala van premiar el periodista Jordi Bosch i Molinet per la feina de difusió d'aquest ofici, insubstituïble però sovint difuminat pel de xef, més mediàtic.

Ens hauria agradat poder-hi comparar tastets i opinions amb un altre gran periodista, de tracte afable i de mirada intensa, que va morir just abans de Nadal. Va ser director d'*El Punt* entre 1982 i 1985, un període en què el rotatiu es va consolidar i va créixer notablement. Parlem de Pep Collelldemont (Sant Feliu de Pallerols, 1938).

Retards | A Girona, darrerament, sembla que tot va tard, a més dels trens. Amb brutícies i incivisme —ja part del paisatge—, s'albiren núvols burocrà-

>> Certs obstacles pertinaces formen part de l'encant urbà.

tics que impedeixen l'aterratge definitiu del Trueta en algun lloc determinable del mapa. Tampoc no hi ha final feliç per al Xalet Soler, que fa anys que espera ser anomenat Casa de la Tecnologia i Museu de les Matemàtiques, però no quadren ni les estructures ni els números (vulgarment, *diners*), amb el risc de perdre les subvencions europees que s'hi podrien destinar. A la Devesa i en altres punts se suïciden arbres. Hi ha escocells sense habitants, plens de fang i amb fondàries abissals, voraçs aspirants a fer entrebancar iaies. Cauen estructures de la portalada de la Catedral, a la plaça dels Apòstols. Mentre al saló de plens de l'Ajuntament alguns es planyen de la retirada de trencaclosques monàrquics, la ciutat cau a trossos i quasi s'ofega amb la riuada de l'Onyar, evitada per una oportuna —o casual— extracció de llots i fangs. I coses que haurien de caure continuen dempeus...

EL PLA DE L'ESTANY

Text > XAVIER XARGAY I OLIVA

El relat | No és estrany que una criatura, quan ha fet una trapelleria, ens expliqui un sopar de duro per justificar-se'n; ho assumim, potser somriem, potser l'alliçonem. Quan això mateix ho fa un polític (excepte Trump i seguidors, que menteixen descaradament), un periodista o el president d'un club de futbol, ho anomenem *el relat*. Que si *el relat* cap aquí, que si controlar *el relat*... I cada vegada que hi ha un relat d'aquesta mena, em venen esgarrifances. És per això que vaig quedar gratament sorprès quan em vaig adonar que amb hores de diferència es feien públiques dues notícies: el Consell Comarcal va rebre una subvenció d'uns cent cinc mil euros de l'Agència de Residus de Catalunya per adquirir camions, i l'Ajuntament de Banyoles, una altra de 624.000 euros per a millores esportives. Comparant les dades, i conscient que són àmbits i entitats diferents, arribo a la conclusió que per a l'Administració (així, en general) és molt més important l'esport que el medi ambient. Però se'm planteja el dubte:

>> La llamborda dedicada a Josep Soler a Banyoles. (Foto: RÀDIO BANYOLES)

la proximitat informativa vol dir que l'Ajuntament ni menteix ni crea *relats*, sinó que mostra la realitat tal com és (importa l'esport) —i me n'alegro de tanta transparència!— o que, simplement, tant li és el que puguin pensar els ciutadans quan veuen dades com aquestes?

Llambordes de memòria | L'Ajuntament de Banyoles, amb el suport de Memorial Democràtic, està adherit des del 2021 al projecte internacional de memòria històrica i art que col·loca llambordes al terra dels carrers per recordar les víctimes dels camps de concentració nazis. Els quatre instituts de Banyoles han treballat les quatre persones homenatjades: Joaquim Batlle, Antoni Oliva, Josep Soler i Gumersind Dilmé, morts el primer a Ternberg i els dos següents a Gusen, mentre que el quart va sobreviure a Dachau. I s'han col·locat les llambordes i un panell informatiu a l'Ajuntament.

Premis | Els premis Gaudí han reconegut dos pladestanyencs: Albert Serra, ja habitual (millor pel·lícula documental i millor muntatge), i Clàudia Cedó (premi al millor curtmetratge, basat en la seva obra teatral *Mare de sucre*, també nominat als premis Goya).

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT I PUIG

De les tres nòtules que integren aquesta crònica de la comarca ripollesa, les referents a la ciutat de Ripoll i la vall de Camprodon tenen un to marcadament

artístic i cultural, mentre que la darrera té un tarannà més esportiu i transversal alhora, ja que implica més d'una població.

Ripoll | Una terna de notícies que, de pic o de palada, tenen a veure amb l'univers dels llibres; dues s'ubiquen a la Biblioteca Lambert Mata i l'altra a l'espai cívic situat a l'església de Sant Pere. Fent honor al mecenes del qual fa el nom, la biblioteca serva a les estances del pis superior un fons històric de llibres que havien pertangut a la col·lecció particular del patrici esmentat i que, quan es va morir, llegà a la vila de Ripoll, conjuntament amb la seva important col·lecció de pintures. El fons el componen un total de quaranta mil llibres i manuscrits de tota mena. Hi destaquen, entre d'altres, dotze incunables i una edició de *La Celestina* de l'any 1543 única al món, i darrerament s'hi fan unes actuacions per dotar l'espai d'aquest important dipòsit bibliogràfic de les condicions de temperatura i humitat idònies.

Sense deixar encara l'espai de la biblioteca, el 24 de gener passat s'hi presentà el llibre *Lucrècia Làscaris, senyora de Mataplana. Estat de la qüestió. Els darrers temps de la baronia de Mataplana*, obra a quatre mans dels estudiosos Eudald Maideu i Antoni Llagostera. Lucrècia Làscaris estava emparentada amb la família reial de Nicea i va venir al castell de Mataplana a retirar-se, a més de governar la baronia, l'any 1304. Hi morí l'any 1314 i la seva filla es va casar amb el comte Hug de Mataplana.

I la darrera notícia referencia la reobertura de l'Scriptorium aixoplugat a la nova seu, sota les voltes gòtiques de l'església de Sant Pere. Recordem que aquest projecte va néixer l'any 2000 amb l'objectiu de realçar el llegat històric de l'antic escriptori del monestir de Ripoll.

Vall de Camprodon | Les tres notícies següents estan centrades a la capital de la vall, la vila de Camprodon, i dues tenen un punt en comú, que no és altre que el museístic. Efectivament, la darrera setmana de gener va reobrir les portes el Museu Isaac Albéniz de Camprodon (MIAC), que va oferir al públic assistent la inauguració de les noves estances, amb un discurs museogràfic més clar, més visual i més pensat per a tots els públics. A més, a la planta baixa